

Arrangementer

Drikke- og serveringsforbudet, bevillingsplikt og bevillingstyper med praktiske eksempler

Vibeke H. Marthinsen, seniorrådgiver

Disposisjon

- Drikke- og serveringsforbudet i § 8-9
- Bevillingsplikt
- Bevillingstypene ambulerende og enkelt anledning
- Praktiske eksempler

Drikke- og serveringsforbudet i § 8-9

- Lovens utgangspunkt:
All servering av alkohol mot vederlag er bevillingspliktig, jf. §§ 1-4 og 4-1
- Hovedregel i § 8-9:
 - Forbudt å drikke eller servere alkohol uten skjenkebevilling i den type lokaler og på de typer steder som nevnes.
 - På slike steder er det også forbudt å drikke eller servere alkohol selv uten noen form for vederlag.
 - Forbudet rammer den som serverer, den som drikker og den som er ansvarlig for stedet.
- Bestemmelsens formål:
 - Det skal ikke brukes alkohol i lokaler hvor allmennheten ferdes, uten at det er underlagt bevillingssystemets kontroll

Lokaler og steder som omfattes av serverings- og drikkeforbudet

1. Serveringssteder
2. Allment tilgjengelige lokaler
3. Forsamlingslokaler eller andre felleslokaler
4. Annet sted der offentlige møter, fester, utstillinger eller andre tilstelninger finner sted
5. Gate, torg, vei, i park eller på annen offentlig plass
6. Skip, fly, tog, buss eller annet offentlig transportmiddel (innenriks)

Unntak for bestemte personer og bestemt anledning

1. Personer med tilknytning til lokalet, jf. § 8-9, 3. ledd

- Unntaket gjelder kun serveringssteder, allment tilgjengelige lokaler og forsamlingslokaler
- Eier (privat eier) eller leier (viss varighet) kan disponere lokalene til eget bruk til sluttet selskap uten bevilling
- Driver eller ansatt kan benytte virksomhetens lokaler (offentlig og privat) til eget bruk til sluttet selskap
 - Ansatte kan bruke arbeidsgivers lokaler til private selskapelige sammenkomster uten bevilling
 - Beboer i et boligsameie kan benytte eget sameies forsamlings-/felleslokale til eget bruk som privatperson til sluttet selskap

2. Lokaler som leies eller lånes av privatperson, jf. § 8-9, 4. ledd

- Unntaket gjelder kun allment tilgjengelige lokaler og felleslokaler når lokalet benyttes av en privatperson for en enkelt bestemt anledning (NB! Ikke serveringsted)
- Privatpersoner som leier/låner lokale som alternativ til eget hjem

Bevillingsplikt

- Hvorvidt det foreligger bevillingsplikt må vurderes konkret i hvert enkelt tilfelle
 - Stor variasjon i type arrangement, størrelse og hvordan de organiseres og avvikles
- Må foretas lokale vurderinger av ethvert arrangement
 - Er det behov for forebyggende tiltak?
 - Bør det fastsettes vilkår og eventuelt hvilke?
- Helsedirektoratet anbefaler nært samarbeid mellom bevillingsmyndighet, politi og arrangør
 - Fastsette det enkelte arrangements rammevilkår og behov for forebyggende tiltak.
 - Politiet kan også sette vilkår overfor arrangør for å hindre at noen lider overlast og for å unngå alvorlige ordensforstyrrelser, jf. politiloven § 11 siste ledd

Kilde: Pixabay

Bevillingstyper og bevillingsperiode

- Bevillingstyper og bevillingsperiode jf. § 1-6
 - for periode på inntil 4 år (alminnelig/ordinær bevilling,), jf. § 4-2
 - for bestemt del av året
 - for en enkelt bestemt anledning
- Utvidelse utenfor skjenkelokalet for eksisterende bevilling for enkelt bestemt anledning, jf. § 4-2 fjerde ledd
- Ambulerende bevilling jf. § 4-5

Ambulerende bevilling, jf. § 4-5

- Kun for skjenking – ikke salg
- Kommunestyret må fatte vedtak om å opprette et bestemt antall slike bevillinger
- I utgangspunktet tenkt brukt ved bryllup, jubileum og lignende arrangementer med et bestemt formål (lukket arrangement)
 - Selskapslokaler
- Kobles til person og lokale først i forbindelse med aktuell bruk
- Skjenkesteder som kun har ordinær bevilling for gruppe 1 kan gis ambulerende bevilling for alkoholholdig drikk i gruppe 2 og 3, under forutsetning av at det kun skjenkes til et sluttet selskap.

- Må være «deltakere i sluttet selskap»

- personlig invitert
- meldt på før arrangementet starter
- ha en eller annen tilknytning til hverandre og til den som inviterer
- personkretsen ikke åpen for utenforstående

- Ingen grense i forhold til antall deltakere

- men jo flere deltakere som er invitert jo vanskeligere kan det være å dokumentere at arrangementet er «lukket»

- Sluttet selskap omfatter ikke (eksempler)

- Foreninger, klubber, idrettslag ...
- Studentfester, kundekvelder, mat- og vin-kurs, kunstutstillinger ...

Foto: Pixabay

- Hvordan undersøke om arrangementet er «lukket»?
 - Hvordan er deltakerne invitert?
 - Hvordan melder deltakerne seg på?
 - Når er fristen for påmelding?
 - Hvilken tilknytning har deltakerne til den eller de som inviterer?
 - Sjekk eventuell annonsering
 - Finn informasjon om arrangementet på internett/sosiale medier

- Saksbehandling og vilkår
 - Ikke krav til å innhente uttalelse/vandelsvurdering fra politiet og sosialtjenesten
 - Krav til styrer og stedfortreder, men ikke kunnskapsprøve, jf. § 1-7c, tredje ledd
 - Kan gi unntak for stedfortreder dersom urimelig
 - Gebyr: inntil kr. 390,- pr. gang.
 - Kan ikke kjøpe alkohol engros, jf. § 1-4 c, 2. ledd

Bevilling for enkelt anledning, jf. § 1-6 andre ledd

- Alle arrangementer som ikke oppfyller vilkår for ambulerende bevilling (lukket arrangement) jf. § 4-5
- Bevillingen må knytte seg til **en bestemt begivenhet**
 - Arrangementer som er åpne for allmenheten f. eks festivaler og konserter, åpnings-/lanseringsfest
 - Avgrenset varighet: maks 3-6 dager (alternativt - bestemt del av året)
- Det må gis særskilt bevilling for hvert enkelt arrangement
- Gjengangere – ved en viss hyppighet skal ordinær bevilling vurderes

- Saksbehandling og vilkår

- Vandelskrav, jf. § 1-7 b, 2. ledd

- Krav til styrer og stedfortreder, men ikke kunnskapsprøve, jf. § 1-7c, tredje ledd

- Enkelt **bestemt** anledning – ikke krav til kunnskapsprøve, jf. § 1-7c tredje ledd
- Kan gis unntak for stedfortreder dersom urimelig

- Gebyr : Skal beregnes etter omsatt mengde alkohol

- Minimum minstegebyr – kr. 5400,-
- Kan settes lavere i særlige tilfeller
- Inntekter til kommunen (saksbehandling og kontroll)

- Rett til å kjøpe engros, jf. § 1-4c andre ledd

- Styrer og stedfortreder må ha bestå kunnskapsprøven
- Bør fremgå av bevillingsdokumentet at bevillingshaver har rett til å kjøpe engros

- Sanksjonsmuligheter

- Inndragning ikke relevant for enkeltstående arrangementer

- Forhold kan legges vekt på i søknadsbehandlingen (gjentakende arrangementer)
- Utvidet skjenkeareal for en enkelt bestemt anledning til å gjelde utenfor skjenkelokalet jf. § 4-2 fjerde ledd
 - Risiko for skjenkestedet – sanksjoner kan få følger for den opprinnelige bevillingen
 - Prikktildelingssystemet kommer til anvendelse

Kilde: Pixabay

Praktiske eksempler

Case 1: Kundekveld i butikk

En interiørforretning inviterer til kundekveld i sin butikk på det lokale kjøpesenteret, de to siste timene av åpningstiden. Interesserte kunder kan melde seg på innen gitt dato. Begrenset plass, førstemann til mølla-prinsippet. Butikken vil presentere nye produkter, dele ut goodie-bags og serverer vin til fremmøtte kunder. Gratis arrangement. Kun påmeldte deltakere er velkommen.

- Er arrangementet bevillingspliktig?
- Hvis ja, hvilken type bevilling bør gis?

Momenter i vurderingen av bevillingsplikten:

- Servering uten vederlag → ikke bevillingspliktig
- Butikklokale = allment tilgjengelig lokale → omfattes av serverings- og drikkeforbudet i § 8-9 → bevillingsplikt
- Kundekveld → ikke sluttet lag, jf. § 4-5

Konklusjon:

- Bevillingspliktig arrangement
- Anbefalt bevilling: Bevilling for enkelt bestemt anledning, jf. § 1-6 andre ledd

Case 2: 50-års fest i kunstgalleri

Eieren av et kunstgalleri inviterer til fest i forbindelse med sin 50-års dag. Festen finner sted i eget galleri. Han har invitert venner og familie, ca. 100 personer. Han får mat levert fra et cateringbyrå og det serveres alkohol som jubilanten selv har kjøpt inn.

- Er arrangementet bevillingspliktig?
- Hvis ja, hvilken type bevilling bør gis?

Foto: Pixabay

Momenter i vurderingen av bevillingsplikten:

- Servering uten vederlag ➡ ikke bevillingspliktig
- Galleri = allment tilgjengelig lokale ➡ omfattes av serverings- og drikkeforbudet i § 8-9 ➡ bevillingsplikt
- Eier selv lokalet, eget bruk til sluttet selskap ➡ omfattes av unntaket i § 8-9, tredje ledd
- Privat fest med venner og familie ➡ sluttet lag, jf. § 4-5

Konklusjon:

- Ikke bevillingspliktig arrangement

Case 3: Bryllupsfest i selskapslokale

Et brudepar har leid et selskapslokale som ikke har ordinær skjenkebevilling til sin bryllupsfest for venner og familie. De kjøper inn alt av drikkevarer selv, bestiller mat fra eksternt cateringfirma. Selskapslokalet stiller personell til å hjelpe til med serveringen under middagen.

- Er arrangementet bevillingspliktig?
- Hvis ja, hvilken type bevilling bør gis?

Foto: Pixabay

Momenter i vurderingen av bevillingsplikten:

- Brudeparet står for all drikke, serveres ikke alkohol mot vederlag → ikke bevillingsplikt
- Selskapslokale = forsamlingslokale → omfattes av serverings- og drikkeforbudet i § 8-9 → bevillingsplikt
- Lokalet leies av private for enkelt bestemt anledning som alternativ til eget hjem → omfattes av unntaket i § 8-9 fjerde ledd → unntatt bevillingsplikt
- MEN de benytter serveringspersonell fra selskapslokalet (utleier) → utløser bevillingsplikt
- Bryllup er et privat arrangement med venner og familie → sluttet lag, jf. § 4-5

Konklusjon:

- Bevillingspliktig arrangement
- Anbefalt type bevilling: Ambulerende bevilling, jf. § 4-5

Case 4: Musikkfestival med teltcamp, over flere dagers varighet

Arrangør X er initiativtaker og ansvarlig for musikkfestivalen Lyd som har en varighet på 4 dager. Festivalen finner sted på et utendørs friområde i kommunen. Arrangør ønsker at deltakere skal kunne overnatte i telt på et tilstøtende område og har gjort avtale med grunneier om dette. De forventer at antall besøkende vil bli mellom 500 og 1000 i løpet av dagene festivalen varer. Det vil bli solgt billetter i forkant av festivalen og ved inngangen. Det vil være salg av alkohol og annen drikke samt enkel mat under festivalen.

- Er arrangementet bevillingspliktig?
- Hvis ja, hvilken type bevilling bør gis?

Momenter i vurderingen av bevillingsplikten:

- Servering av alkohol mot vederlag bevillingspliktig
- Bevillingspliktig selv ved servering uten vederlag offentlig sted, jf. § 8-9
- Tidsperiode 4 dager bevilling for enkelt bestemt anledning, bestemt del av året, ordinær bevilling
- Behov for rett til å kjøpe engros kunnskapsprøve for styrer og stedfortreder, jf. 1-4c andre ledd
- Ordinær bevilling
 - + sanksjonsmuligheter
 - - skjenkebevillingen binder opp området ut bevillingsperioden for andre bevillingspliktige arrangementer

Konklusjon:

- Bevillingspliktig arrangement
- Anbefalt type bevilling:
 - Festivalområdet: Bevilling for enkelt bestemt anledning, jf. § 1-6 andre ledd
 - Teltcampen: Unntatt bevillingsplikt, men vakthold bør vurderes i samarbeid med politi og arrangør

Case 5: Foreldrefest i bydemuseets lokaler

Foreldregruppen i klasse 5A skal ha foreldrefest og har vært i kontakt med bydemuseet for leie av museets lokaler. Arrangementskomiteen står for innkjøp av mat og drikke, inkludert alkohol, etter spleis fra alle foreldre som skal delta.

- Er arrangementet bevillingspliktig?
- Hvis ja, hvilken type bevilling bør gis?

Foto: Pixabay

Momenter i vurderingen av bevillingsplikten:

- Servering uten vederlag → ikke bevillingspliktig
- Museumslokale = allment tilgjengelig lokale → omfattes av serverings- og drikkeforbudet i § 8-9 → bevillingsplikt
- Foreldrekveld → ikke sluttet lag, jf. § 4-5

Konklusjon:

- Bevillingspliktig arrangement
- Anbefalt bevilling: Bevilling for enkelt bestemt anledning, jf. § 1-6 andre ledd

Takk for oppmerksomheten!

[Alkoholoven med kommentarer – Helsedirektoratet](#)

[Alkoholforskriften med kommentarer - Helsedirektoratet](#)